

Sygn. akt IV Cz 352/13

POSTANOWIENIE

Dnia 20 czerwca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku, IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Mariola Watemborska

Sędziowie SO: Dorota Curzydło (spr.), Jolanta Deniziuk

po rozpoznaniu w dniu 20 czerwca 2013 r.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy wniosku **K. D.**

z udziałem **M. B.**

o zapłatę

w przedmiocie przyznania biegłemu wynagrodzenia

na skutek zażalenia biegłego sądowego J. M.

na postanowienie Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 26 października 2012 r.,

sygn. akt IX C 296/11

postanawia:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 26 października 2012 roku (sygn. akt IX C 296/11), Sąd Rejonowy w Słupsku przyznał biegłemu sądowemu J. M. kwotę 63,71 zł tytułem wynagrodzenia za udział w rozprawie w dniu 6 września 2012 roku (punkt 1 sentencji), kwotę 477,82 zł tytułem wynagrodzenia za sporządzenie pisemnej opinii uzupełniającej (punkt 2 sentencji), kwotę 119,30 zł tytułem zwrotu wydatków niezbędnych do wydania opinii (punkt 3 sentencji) i oddalił wniosek biegłego w pozostałym zakresie (punkt 4 sentencji).

W uzasadnieniu rozstrzygnięcia zawartego w punkcie 2 i 4 sentencji wskazał, że w ramach opinii uzupełniającej biegłemu zlecono ustalenie niezbędnych kosztów robocizny, pozwalających na naprawę dachu budynku powoda zgodnie ze sztuką dekarską, według cen kosztorysowych obowiązujących w lipcu 2011 roku w regionie (...). Podniósł, że biegły w karcie czasu pracy stwierdził, że na sporządzenie opinii uzupełniającej poświęcił 32 godziny (przypomnienie sobie wcześniejszej opinii – 8 h, opracowanie kosztorysu budowlanego – 12 h, opracowanie obmiaru robót – 8 h, opracowanie opinii 4 h). Sąd I instancji stwierdził, że przygotowanie opinii uzupełniającej wymagało od biegłego J. M. jedynie ustalenia stawek za określone prace oraz uwzględnienia ich w ramach zakresu prac i wskaźników czasochłonności ustalonych na potrzeby poprzedniej opinii. Tym samym, za nieuzasadnione uznał poświęcenie aż 8 godzin na zapoznanie i przypomnienie poprzedniej opinii. W jego ocenie wymagało to bowiem od biegłego nie więcej niż 1 godzinę pracy. Nadto za zbędne uznał opracowywanie obmiaru robót, skoro w uzupełniającej opinii biegły posłużył się w tym zakresie danymi bezpośrednio zaczerpniętymi z wcześniejszej opinii. Sąd Rejonowy zakwestionował

również zawarcie w opinii uzupełniającej takich treści jak „tok postępowania biegłego przed wydaniem opinii, wyjaśnienia i przypomnienia oraz przepisy”, które stanowią 2/3 jej treści. W konsekwencji uznał, że biegłemu należy się wynagrodzenie jedynie za 15 godzin pracy, tyle bowiem w świetle poczynionych ustaleń winno zająć przygotowanie zleconej opinii. Sąd I instancji odmówił ponadto podwyższenia wynagrodzenia z uwagi na zawilgość sprawy, stopień trudności opracowywanych zagadnień oraz doświadczenie biegłego. Wskazał przy tym, że przygotowanie opinii nie wymagało od biegłego ponadprzeciętnego zaangażowania i nakładu sił.

Przedmiotowe postanowienie zaskarżył biegły sądowy J. M., domagając się zmiany w zakresie rozstrzygnięcia zawartego w punkcie 2 sentencji, poprzez przyznanie mu kwoty 1.528,96 zł. Z całokształtu jego pisemnej wypowiedzi wynika, iż kwestionuje on zasadność ustaleń Sądu I instancji co do rzeczywistego czasu pracy potrzebnego do sporządzenia opinii uzupełniającej oraz nieuwzględnienia wniosku o podwyższenie wynagrodzenia z uwagi na złożoną problematykę i doświadczenie biegłego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności zważyć należy, iż zgodnie z art. 288 k.p.c. biegły ma prawo żądać wynagrodzenia za wykonaną pracę.

W myśl § 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 18 grudnia 1975 roku w sprawie kosztów przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych w postępowaniu sądowym, koszty przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego obejmują: wynagrodzenie biegłego za wykonaną pracę, koszty zużytych materiałów, inne wydatki niezbędne do wydania opinii. Jak z kolei stanowi § 2 ust. 2 przywołanego rozporządzenia wynagrodzenie biegłych za wykonaną pracę wynosi za godzinę pracy od 1,2% do 1,7% podstawy obliczania. Zgodnie natomiast z § 2 ust. 3 rozporządzenia, w razie złożonego charakteru problemu będącego przedmiotem opinii, wynagrodzenie określone w ust. 2 może być na wniosek zainteresowanego podwyższone w granicach do 50 % stawki, jeżeli biegły ma dyplom ukończenia studiów wyższych lub dyplom mistrzowski oraz pełni funkcję biegłego sądowego nie krócej niż jedną kadencję lub rzeczoznawcy przez okres co najmniej pięciu lat. Podstawę obliczenia wynagrodzenia biegłego stanowi kwota bazowa dla osób, o których mowa w art. 5 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 23 grudnia 1999 roku o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej. Wskazany przepis odwołuje się do dwóch kategorii osób: 1) osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe oraz 2) członków korpusu służby cywilnej i innych wymienionych tam szczegółowo kategorii urzędników. Od wielu lat ustawy budżetowe ustalają dla obu tych grup dwie różne kwoty bazowe. W związku z tym wykształciła się w sądach praktyka stosowania stawki wyższej tj. przewidzianej dla m.in. członków korpusu służby cywilnej. Od kilku lat jest to niezmiennie 1.873,84 zł. Maksymalna stawka godzinna wynagrodzenia w niniejszej sprawie wynosi więc 31,86 zł/h (1,7% x 1.873,84 zł).

Biegły sądowy powołany w niniejszej sprawie bezsprzecznie zrealizowała zlecenie Sądu I instancji, polegające na opracowaniu opinii dotyczącej ustalenia kosztów robocizny pozwalających na naprawę dachu budynku powoda zgodnie ze sztuką dekarstwa, według cen kosztorysowych obowiązujących w lipcu 2011 roku w regionie (...). W związku z tym obowiązkiem Sądu Rejonowego było przyznać mu należne wynagrodzenie.

Zasadą jest, że wysokość przysługującego biegłemu za wykonaną pracę wynagrodzenia określa Sąd, uwzględniając: 1) kwalifikacje biegłego, 2) potrzebny do wydania opinii nakład pracy oraz 3) poświęcony czas (uchwała Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego - Izba Karna z dnia 25 kwietnia 1963 r., VI KO 3/63, za pośrednictwem Systemu Informacji Prawnej Lex). Powyższe kryteria, jakimi obowiązany jest kierować się sąd, są wprost wyartykułowane w przepisach art. 89 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Według wskazań judykatury, sąd może skontrolować wskazaną przez biegłego w karcie pracy liczbę godzin niezbędnych do sporządzenia opinii (poświęconych na czynności przygotowawcze i badawcze, łącznie z zapoznaniem się z aktami sprawy oraz na opracowanie opinii wraz z uzasadnieniem) i obniżyć wynagrodzenie wyliczone przez biegłego stosownie do przyjętej przez siebie ilości czasu i nakładu pracy biegłego. Jednak ilość czasu, którą trzeba

poświęcić na określoną czynność, jest zależna od wielu czynników, a wśród nich także od indywidualnych cech wykonawcy i indywidualnych cech czynności, podany zatem w rachunku czas poświęcony na wykonanie czynności może być z natury rzeczy skontrolowany tylko w przybliżeniu. Jeżeli więc nie istnieją ogólnie obowiązujące normy czasu wykonania danej czynności, kwestionowanie rachunku biegłego na tej podstawie, że czynność wymagała mniej czasu niż to wykazano w rachunku, może być skuteczne tylko wtedy, gdy podane w rachunku ilości zużytego czasu są tak jaskrawo wygórowane, iż – opierając się na zwykłym doświadczeniu życiowym – można od razu stwierdzić, że biegły niewątpliwie zużył znacznie mniej czasu niż podaje w rachunku (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 18 sierpnia 1959 r., I CZ 82/59, OSNCK 1961, nr 2, poz. 41).

Mając powyższe na uwadze stwierdzić należało, że pogląd Sądu I instancji o zawyżeniu przez biegłego czasu poświęconego na sporządzenie opinii jest w pełni usprawiedliwiony, przy tym Sąd Rejonowy szczegółowo wskazał, z jakich przyczyn doszedł do powyższych wniosków. Sąd II instancji podziela uwagi tego Sądu. Nie ma wątpliwości, że z obiektywnego punktu widzenia, sporządzenie przedmiotowej opinii nie wymagało od biegłego aż 32 godzin, a zatem czterech ośmiogodzinnych dni roboczych. Należy podkreślić, że biegły jest wszakże specjalistą w swej dziedzinie, nadto nie po raz pierwszy wykonywał swą pracę. Złożona opinia jest na pierwszy rzut oka obszerna. Została wprawdzie napisana standardową czcionką, „jednakże odstęp między poszczególnymi wierszami są ponadprzeciętne. Sama opinia zawiera siedem i pół strony, przy czym w dużej mierze zawarte są w niej informacje ogólne dotyczące stron procesu, spis treści, zestawienie aktów prawnych, literatury, dokumentów oraz wskazanie podstaw prawnych sporządzenia opinii (str. 1-3). Nadto znalazł się w niej rozdział zatytułowany „tok postępowania biegłego przed wydaniem opinii uzupełniającej”, w którym biegły zawarł informacje, o tym iż ponownie przeanalizował swoją wcześniejszą opinię, wyjaśnił pojęcie „prac rozbiórkowych” oraz „prac naprawczych i uzupełniających” w kontekście naprawy dachu (str. 4-5). W rezultacie zasadnicza część opinii zawarta została de facto na dwóch stronach. Do opinii biegły dołączył trzy załączniki - kosztorys budowlany (5,5 strony), obmiar robót (3,5 strony) oraz akt ustanowienia biegłym w okręgu (...)). W ocenie Sądu Okręgowego znaczenie dla sprawy ma jedynie kosztorys budowlany i pośrednio tabela zawierająca obmiar robót. W tym miejscu należy odwołać się do utrwalonego w orzecznictwie stanowiska Sądu Najwyższego, zgodnie z którym, w sytuacji gdy biegły rozbudował niepomiarowo opinię ponad rzeczywistą potrzebę, sąd może zmniejszyć żądane przez niego wynagrodzenie (uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 1973 r., I CZ 86/73 – za pośrednictwem Systemu Informacji Prawnej Lex).

W świetle powyższego należało uznać, przypomnienie sobie przez biegłego treści sporządzonej trzy miesiące wcześniej opinii zajęło mu nie więcej niż 1 godzinę h, opracowanie kosztorysu budowlanego (tabela zawierająca 49 pozycji, dla których określono zmienne – cenę, ilość, wartość) – nie więcej niż 6 h, opracowanie obmiaru robót (tabela zawierająca 49 pozycji, dla których określono współczynnik ilości) – 5 h, zaś samo sporządzenie opinii nie więcej niż 3 h. W konsekwencji łączny czas potrzebny do przygotowania przedmiotowej opinii uzupełniającej wyniósł nie więcej niż 15 godzin.

Wobec powyższego przyznane biegłemu wynagrodzenie – przy uwzględnieniu maksymalnej dopuszczalnej stawki godzinowej nie mogło przekroczyć 477,90 zł (15 h x 31,86 zł/h).

Wreszcie należało przychylić się do stanowiska Sądu I instancji, iż w przedmiotowej sprawie nie zachodzą okoliczności umożliwiające podwyższenie przyznawanego biegłemu wynagrodzenia, wymienione w § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 18 grudnia 1975 roku w sprawie kosztów przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych w postępowaniu sądowym. Trudno bowiem uznać, iż przygotowana przez biegłego opinia dotyczyła szczególnie złożonej problematyki.

Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy podzielił stanowisko Sądu I instancji uznając, że łączny czas potrzebny na sporządzenie przedstawionej opinii nie przekroczył 15 godzin, a przyznane wynagrodzenie w kwocie 477,82 zł odpowiada przepisom i jest adekwatne do nakładu pracy, kwalifikacji biegłego oraz stopnia skomplikowania sprawy.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy, mocą art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c., oddalił zażalenie, jako nieuzasadnione.